List 16. **NOVICE** Tečaj LI.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 21. aprila 1893.

Politiški oddelek.

Pustimo češko državno pravo.

Kakor pripoveduje neki češki list, izrekel se je neki mladočeški poslanec, da bi mladočeški poslanci najbolj prav storili, ko bi popustili češko državno pravo in se bolj zanimali za gospodarske in socijalne razmere češkega naroda. Staročeški in nekateri konservativni listi so seveda pali vsled tega po Mladočehih. Mi pa odkritosrčno rečemo, da so nas razveselile te besede mladočeškega zastopnika in le želimo, da bi se klic: „Popustimo češko državno pravo“ vedno bolj razširil mej češkimi zastopniki. Le temu ne pritrjujemo, da naj bi češki poslanci se pečali le z gospodarskimi in socijalnimi vprašanji, ker jim brez češkega državnega prava ostaje dovolj političnih vprašanj.

Od začetka parlamentarne dobe, do dandanes se češki zastopniki boré za češko državno pravo, za to pravo so bili zapustili vse javne zastope. Palacky, Rieger in drugi najboljši možje češkega naroda porabili so najboljše duševne moči svoje v boji za to pravo, ali vse je bilo zastonj. Stvar se niti korak dalje ni pomaknila.

Mi ne rečemo, da bi državno pravo ne bilo koristno za Čehe, ako se izvede in da je boj za to pravo bil popolnoma neosnovan. Posebno v začetku ustavne dobe, ko še niso stvari bile tako uravnane in utrjene in so se tudi Ogri in Hrvatje opirali na svoje državno pravo, je bilo celo prav, da so se Čehi postavili na to stališče. Tudi bi drugače ne bili obdržali veleposestnikov na svoji strani. Češka narodna zavest je še tedaj bila mej plemenitaši manj razvita, nego je dandanes. Za zgodovinsko pravo so se pa zanimali, ker je nekoliko v zvezi z njih stanovskimi koristmi. Če tudi Čehi niso s svojim bojem za zgodovinsko pravo dosegli, kar so želeli, vendar boj za to pravo ni bil popolnoma brez vse koristi. Pridobil je za češko stranko konservativne veleposestnike, ki bi tako bili danes najbrž vsi v nemškem taboru. Zaradi svojega verskega prepričanja bi najbrž ne bili ostali na konservativni strani. V Avstriji imamo jako čudno prikazen, da je večina nemškega svetnega veleposestva liberalna, in to ne v dobrem zmislu te besede.

Ravno tako bi bili češki veleposestniki se pridružili liberalnemu taboru, ako bi jih državno pravo ne bilo obdržalo na desni strani. Narodni oziri bi jim ne bili delali nobenih težav, ker lahko rečemo, da so se skoro vsi čutili Nemce, ko je Avstrija dobila ustavo. Poleg tega je pa še češko državno pravo mnogo pripomoglo k probudi češkega naroda. Imelo je nekako tak vpliv kakor Zjedinjena Slovenija. Tudi mi Slovenci se Zjedinjeni Sloveniji nismo nič približali ali vendar poganjanje zanjo ni ostalo brez sadu, kar je jako poživilo narodno zavest.

Za češko državno pravo so se pa razmere dosti premenile, od kar se je vpeljal dualizem in so zlasti leta 1870. bile zavrnjene češke zahteve izražene v tako imenovanih fundamentalnih člankih.

V mnogih ozirih se naš list ni strinjal z Mladočehi, posebno ker se je najbolj v začetku v njih vrstah pojavljal neki liberalen veri ne baš prijazen duh. Posebno v osmem desetletji se Mladočehi v mnogih ozirih niso dosti ločili od nemških liberalcev. Priznati jim moramo pa, da so prvi izpoznali, da boj za češko državno pravo ne pelje do kacega uspeha. Če je dr. Gregr se bil izrekel, da češko državno pravo ni vredno pipe tobaka, je v tem precej resnice, če tudi se ne sme tako doslovno vzeti. Le obžalovati moramo, da v tem oziru niso ostali pri svojem prvem načelu. Staročehov bi res ne bili tako lahko vrgli, kakor so jih z državnim pravom, ali pripomogli bi bili, da bi češka politika bila prišla v boljši tir. Njih boljši talenti bi pa tudi bili prišli v zbor.

Zaradi veleposestnikov se pa danes ni potrebno več oklepati državnega prava, ker veleposestniki sami niso več za to pravo navdušeni in se je mej nje kolikor toliko že zasejala narodna zavest. Mladočehi so imeli že priliko prepričati se, da so vsi njih napori v državnopravnem oziru bili le bob ob steno in posledica tega prepričanja je, da se je jeden poslanec že izrekel, da bi popustili češko državno pravo.

Ta mož pa najbrž ni osamljen v mladočeškem taboru. Gotovo jih več misli tako, kakor on, pa si še ne upajo povedati. Posebno se pa morajo prepričati, da brez sodelovanja Nemcev, tega prava nikdar ne dosežejo. Dogodki bodo prej ali slej Mladočehe prisilili, da ne bodo tratili vseh sil v boji za to pravo. Če bodo hoteli ohraniti zaupanje narodovo, ne bodo smeli vedno prazni prihajati z Dunaja. Da pa kaj dosežejo, zato bode pa treba premeniti svojo politiko.

Po našem mnenji pa ni potrebno, da se češki poslanci odpovedo vsem političnim vprašanjem in se bavijo le z gospodarskimi in socijalnimi. Ta pot bi zanje bila tudi nevarna, pa tudi pametna ne. Dokler Čehe na Moravskem in v Šleziji pritiskajo Nemci, pač ne smejo češki zastopniki popustiti političnih vprašanj. Čehi naj večjo pozornost obračajo jezikovnim vprašanjem in se pri tem vedno postavljajo na stališče sedanje ustave. Na ta način si bodo pridobili večje zaupanje na Dunaji in tudi narod ne bode toliko čutil premembe politike, ko bode videl, da s prejšnjo odločnostjo zagovarjajo pravice češkega naroda, če tudi vedno ne govore o češkem državnem pravu. Njih uspehi bi pa jim tako utrdili stališče, da bi jim ne mogli dosti škodovati kaki nasprotniki v deželi.

Ni pa potrebno, da bi se ta prevrat moral nakrat izvršiti, bolje da se lepo polagoma, da prebivalstvo manj zapazi. Občinstvo se mora po časopisih polagoma pripraviti za novo politiko. Dobro je pa tudi, da se Mladočehi drže dosedanje precej demokratske politike in se poganjajo za občno volilno pravico. To bode jim le pridobivalo zaupanje narodovo in pa naprednejših življev v Avstriji. Občna volilna pravica bi bila tudi Slovanom v korist.

Za premembo mladočeške politike je pa posebno sedanji čas jako ugoden. V zbornici poslancev ni nobene večine in Mladočehi lahko postanejo nakrat važen faktor v avstrijski politiki, ako se postavijo nekoliko bolj na stališče sedanje ustave. Ako se poprimejo Mladočehi bolj narodne politike, se jim lahko še bolj približajo drugi avstrijski Slovani in slovanska vzajemnost preide iz teorije v prakso, in Slovani postanemo ves drugi faktor v Avstriji.

Češko državno pravo bi pa s tem še ne bilo za zmiraj odloženo. Ko bi jedenkrat se izvela narodna jednakopravnost in se toliko oživela, da bi se na njej ne dalo več rušiti in preminjati, bi tudi nasprotje mej Nemci in Čehi se ublažilo in bi tudi prvi izgubili vse dosedanje pomisleke proti državnemu pravu. To bi še le bil pravi čas za to pravo, sedaj je pa bolje, ako se za nekoliko časa popusti. Zaradi tega se Mladočehom tudi ne bode mogla očitati neznačajnost, ker politika se mora ravnati po razmerah.

Južno železnico treba podržaviti.

(Iz govora poslanca Fr. Povše-ta v drž. zboru dne 2. marca.)
(Konec.)

Govornik je na dolgi vrsti izgledov pojasnil, kako krivične so tarife južne železnice za naše kraje. Potem pa nadaljeval:

Te prometne razmere so krive, da se pri nas na mesto nekdajne toliko cvetoče železnorudne obrti, katero je ptuja konkurenca, podpirana še po železnicah, tudi po naši južni železnici, do celega vničila, kakor se tudi na mesto naših mlinov vzlic res ugodnim vodnim silam našim ne more druga obrtnija, druge tovarne razviti.

Ker so bili zaman vsi napori naše trgovinske zbornice, kaj res zdatnega doseči v tarifih pri južni železnici, ne bom jaz enakih prošenj ponavljal in vis. trgovinskega ministerstva z enakimi prošnjami nadlegoval. Saj bi bil ves trud brez uspeha, kakor to najbolje spričuje to, da ni bila ljubljanska (Šiška) postaja državne Rudolfove železnice sprejeta v peažno pogodbo, veljavno za progo Ljubljana-Divača,

Le ena pot je mogoča nam dovesti boljših prometnih pogojev in odpraviti tolike krivice, kakoršne imamo sedaj po južni železnici trpeti. Ta pot pa je, da se vis. vlada posluži njej po koncesijski pogodbi, sklenjeni z južno železnico in sicer po členu 55 zagotovljene pravice po preteku leta 1895. odkupiti oziroma podržaviti južno železnico.

Še v tem letu otvorila se bo ena proga novih dolenjskih železnic, katerih važnost in korist bo še-le takrat se do celega pokazala, če bo nova dolenjska železnica se stekala v Ljubljano na podržavljeno južno železnično progo. Glavno blago, katero bo imela dolenjska železnica prevaževati, je les in premog in oba ta pridelka imata le na jugu iskati kupcev. In če je južna železnica branila se sprejeti celo državni kolodvor Rudolfove državne železnice v peažno pogodbo do Divače, še manj je upati, da bi to dovolila za blago, prihajajoče z dolenjske železnice in če sem prav poučen, je vodstvo južne železnice to že dalo kar naravnost razumeti. Nasledek temu pa bo, da bo iz bogatih gozdov loško-potoških obilno lesno blago kakor doslej izpeljevalo se na vozeh do postaje Rakek, s tem pa odide velik zaslužek novi dolenjski železnici.

Enako je glede premoga, kojega se obilno nahaja na Dolenjskem osobito na Kočevskem. Južna železnica zatira izvoz našega zagorskega premoga in pospešuje vvoz premoga fohnsdorfskega, ki vzlic petkratni daljavi do Ljubljane še dvojne tolike vožnine ne plačuje, kakor domači premog zagorski.

Gotovo je Kranjska s svojimi velikimi premogovimi zakladi v Savski dolini in na Dolenjskem, osobito Kočevskem poklicana, da postane vir premogove dobave za južne pokrajine, če bo južna železnica v lasti države.

Kranjski deželni zbor je po želji in zahtevi vis. vlade prevzel garancijo za 4 odstotno obrestovanje prioritet dolenjske železnice, gotovo veliko breme in odgovornost, katero je pa prevzel le iz najživejšega prepričanja, da brez železnice dolenjska stran naše dežele ne more uiti popolnemu propadu in ubožanju. Da pa ne pride naša dežela v položaj, prevzeto dolžnost z velikimi plačili prenašati, treba skrbeti za to, da bo promet na novi dol. železnici povoljen, uspešen; to pa se sme tedaj upati, ako bo že omenjeno glavno blago, les in premog,

se po nizkih tarifih moglo prevaževati in v obilici pošiljati v južne kraje. V to pa je absolutno potrebno, da se bo prevaževalo blago ne-le po progi oskrbovani po državi, ampak tudi po nadaljni državi lastni progi od Ljubljane do Trsta.

Tudi naš kranjski deželni zbor je v svoji zadnji sesiji soglasno sprejel resolucijo, v kateri prosi vis. vlado za podržavljenje južne železnice. Apelujem na visoko vlado, da v korist vsem deželam, katerim služi za promet južna železnica izvede podržavljenje južne železnice, znane po svojih dragih tarifih, pa važne za naše ljudsko blagostanje, za našo obrtnijo in poljedelstvo.

Visoko trgovinsko ministerstvo pa naj, dokler se ne vresničijo od mene omenjeni pogoji, skrbi za to, da bodo vlaki iz kamniške železnice, ki je v oskrbi državni, odhajali in dohajali na južni kolodvor, ne pa, da morajo popotniki izstopati na državnem kolodvoru v Spodnji Šiški, od koder imajo skoro pol ure hoda v mesto.

Sklepam s prošnjo do Nj. eksel. gosp. trgovinskega ministra, da naj s podržavljenjem južne železnice dokaže, da naša državna železniška politika ne misli obtičati na pol pota, ampak do cela dognati in izpeljati načelo, da imajo vse železnice služiti državnim oziroma interesom državljanov — producentov, s tem pa občnemu blagru države in njenih delujočih stanov.

Politični pregled.

Deželni zbori. — Ko se v ponedeljek snide še gališki deželni zbor, bodo zborovali vsi deželni zbori, ki se snidejo sploh letošnjo pomlad Sedem deželnih zborov se pa letos ne snide, ker nimajo nujnih poslov. V češkem deželnem zboru se je jel kazati mej Nemci razkol. Nacijonalci ne marajo več skupno hoditi z liberalci. Poslednji so se jim zamerili zaradi malo dvoumnega postopanja po razpustu liberškega mestnega zbora.

Skupnega posvetovanja vseh čeških strank menda ne bode. Staročehi so obljubili Mladočehom, da se udeleže tega posvetovanja. Veleposestniki so pa odgovorili, da naj Mladočehi poprej naznanijo, o katerih vprašanjih da mislijo razpravljati na tem shodu. Sploh pa pravi ta odgovor veleposestnikov, da po tem, kar se je godilo v deželnem zboru, ni upati, da bi se dalo doseči skupno postopanje. Mi moramo le obžalovati, da se češke stranke o kakem skupnem postopanji sporazumeti ne morejo. Razpor mej češkimi strankami je v korist ravno tako le Nemcem kakor tudi pri nas.

Mestne volitve na Dunaji. — Zadnji čas so se vršile mestne volitve na Dunaji. Liberalci so zgubili pet glasov, kar je seveda prouzročilo veliko žalost v Izraelu. Potrtost liberalcev je tem večja, ker je letos volil prvi razred, ki je dosedaj veljal za glavno trdnjavo liberalizma. Drugo leto pa utegnejo liberalne izgube biti še precej večje.

Civilni zakon na Ogerskem še v sedanjem zasedanji državnega zbora ne pride na vrsto. Vlada se je začela bati, da pade ob to predlogo, zato jo pa vedno odlaša. Predložiti utegne prav v zadnjih sejah dotične predloge, da se izroče odseku. Obravnave v odseku se pa začno še le jeseni, in bodo gotovo se na dolgo vlekle. Vlada ne bode priganjala, da se hitro rešijo, ker jej je na tem, da se zavlečejo. Ministri bi najrajše vso stvar popustili, ko bi se ne bali zameriti nekaterim svojim pristašem.

Nemčija. — Kaj bo z vojaško predlogo, o tem še vedno ni rečena zadnja beseda. Zadnji čas prizadeva si vlada veliko, da bi pridobila katoliški centrum za predlogo. Govori se, da hoče nemški cesar pri svojem posetu v Vatikanu na to vplivati, da bi vatikanski krogi prigovarjali katoliškemu centrumu, da bi glasoval za predlogo. Mogoče je, da se centrum da pregovoriti, a da si bo pa prej zagotovil gotove koncesije; to je pa tudi samo ob sebi umevno. Za slučaj, če bi centruma ne mogla vlada za se pridobiti, je sedaj gotovo, da se bo razpustila zbornica in razpisale nove volitve. — Cesar odpotoval je dne 18. t m. v Rim k srebrni poroki italijanskega kralja.

Italija. — V italijanski zbornici interpelovala sta posl. Barzilai in Bovio zaradi razpusta občinskega sveta tržaškega. Minister vnanjih rečij. Brin, je odgovarjal rekoč, da je zadeva notranje politična upravna naredba avstrijske vlade, v katero se Italiji ni vmešavati. — Da škilijo italijanski iredentisti v Trst, dokazuje ta predrzna interpelacija.

Srbija. — Česar se ni nadejala niti Srbija niti druge velevlasti evropske, to se je zgodilo v noči 13. in 14. t. m. 16letni kralj Aleksander, ki je imel meseca avgusta l. 1894. še le polnoleten postati, proglasil se je to noč polnoletnega. Samovoljnost liberalne vlade privela je kralja do tega koraka. Kar so regenta Ristič in Belimarkovič in liberalno ministerstvo zadnji čas počenjali, to je pri kralji vzbujalo bojazen, da zamorejo postati za Srbijo osodepolni časi. Posvetoval se je torej s svojim bivšim odgojiteljem dr. Dokičem, kaj bi bilo storiti, in prišel je do sklepa, da je treba popolnega prevrata. Povabil je dne 13. t. m. zvečer oba regenta in ministre k sebi na obed, pri katerem jim je naznanil, da se proklamira za polnoletnega in da jih torej odstavlja. Osupnili so vsi in regenta sta se celo hotela braniti. A ko sta nepričakovano videla, da ima kralj stvar že dogovorjeno in celo že častnike, ki so v tem hipu prihiteli v dvorano in burno pozdravili kralja, na svoji strani, sta se udala in podpisala predložene jima dotične dekrete. Na to je kralj pustivši regenta in ministre pod stražo v dvorci. šel spremljan od beligrajskega vojnega poveljnika polkovnika Koke Milovanoviča, v vse vojašnice, kjer mu je vojaštvo takoj priseglo zvestobo. Novo ministerstvo naročil je kralj sestaviti radikalcu dr. Dokiču. Ta je pozval v ministerstvo razen dveh naprednjakov same zmerne radikalce. Na liberalce se pri sestavi ni nič oziralo. Regenta in bivši ministri so se izpustili iz zapora, a postavila se je pred njih stanovanja straža. Proklamacija kraljeva, katera se je izdala že dne 15. t. m. dopoludne naglaša, da se z ravno završenim prevratom ni smelo več odlašati, ako se je hotelo narediti konec prenesrečnim razmeram. Radikalni in naprednjaški listi izšli so v slavnostni obliki in prisrčno pozdravljajo korak kraljev. Kralju in novim ministrom napravljajo se velikanske ovacije, zoper regenta in bivše ministre pa se demonstrira; sicer pa vlada po vsej deželi mir. Policija in vojaštvo skrbi za red. Liberalci si ne upajo nič ganiti. Skupščina je razpuščena in nove volitve so določene na 15. dan maja, nova skupščina se pa skliče na dan 1. junija. — Govori se, da se je ta prevrat zgodil v sporazumljenji z Milanom; kajti trdi se, da je bil dr. Dokič zadnji čas v Parizu in se ondi posvetoval z Milanom. Temu nasproti sedaj Aleksander zatrjuje, da prevrat ni delo Milanovo, temveč njegovo, kajti uvidel in prepričal se je, da je to edina pomoč za Srbijo. Dr. Dokič ob ednem tudi zatrjuje, da prevrat ni posledica inozemskega vpliva, ampak neizogibna zahteva notranjih razmer.

Bolgarija. — Princ Ferdinand Koburški odpeljal se je minoli teden v spremstvu ministerskega predsednika Stambolova in Grekova na Dunaj. Od tam je odšel princ v Florenco k svoji poroki, ki bode dne 20. t. m. Stambolov in Grekov odpeljala sta se za njim.

Belgija. — Minoli teden vršilo se je v belgijski zbornici glasovanje o revizijskih predlogih. Jansonov predlog, po

katerem naj bi se priznalo volilsko pravo vsakemu državljanu izvršivšemu 21. leto, se je odklonil z veliko večino. Pred zbornico stala je nebrojna množica ljudstva. Ko se je zvedelo, da je Jansonov predlog pal, pričeli so demonstrirati. Posegla je vmes policija in vojaki. Delavci so pričeli splošen štrajk. V celi deželi je štrajkalo nad 200.000 delavcev. Izgredi ponavljali so se vsak hip. Orožniki in vojaki so rabili orožje. Mnogo je že bilo ranjenih in ubitih. V Bruselji in nekaterih drugih mestih razbili so delavci več kavarn, gostiln in prodajalnic. V vsem so razmere v Belgiji bile prav opasne in bati se je bilo nevarne krize, ali temu se je hitro odpomoglo in storilo konec predrznim izgredom od strani delavcev, dovolivši občno volilno pravico, omejeno z nekaterimi predpravicami boljših stanov.

Obrtnija.

Spajanje (lotanje).

(Dalje.)

Kedar spajamo cinek, pomažemo robove z močno solno kislino (6 delov kupljene, kadeče se solne kisline in 1 del vode); s tem postanejo robovi snažni in čisti, ne da bi jih bilo treba strgati in piliti. Potem denemo nanje s pomočjo spajala potrebno množino cina. Tukaj torej ni treba robov poprej pocinjevati; tudi kolofonije ali salmijaka ne potrebujemo. Še bolj pogostoma se rabi pri navadnem spajanji kovin z mehkim lotom uže opisana lotna voda (Löthwasser). S to tekočino, v katero včasih malo stolčenega škroba (štirke) vmešamo, da se ložje maže po kovini, se robovi brez vsacih priprav namažejo in potem s spajalom zlotajo. Na ta način spajamo baker, železo, celo rujnato, plavo jeklo, oksidirana med i. t. d. Spojeni kos pa se mora konečno zelo skrbno sprati v vodi, da se ga pozneje ne prime rija.

Cinasti deli se lotajo vselej brez kolofonija ali lotne vode in sicer z onim cinom, iz katerega sestojé. V ta namen se spajalo razbeli in nad robovi drgne. Da cin ne teče skozi špranje, se na drugi strani podstavi mokra, z glino pokrita cunja.

Svinčene plošče lotamo brez spajala. Robove jim je treba lepo osnažiti, potem jih pocinimo s spajalom, položimo jeden na drugega in vlijemo nanje raztopljenega, a ne prevročega svinca, ki raztopi lot med robovoma. Ker se svinec ni prijel nečiste plošče, ga lahko odstranimo, ko se je ohladil. Mesto da bi vlili na plošče svinec, jih tudi lahko z likalom ogrejemo (Zusammenbügeln).

Mala dela naredimo na navadni alkoholovi svetilnici. Koščeke lota povaljamo v terpentinu in jih položimo na špranjo ter držimo na luči.

Zanimivo je tudi mehko lotanje počenih zvonov, ki dobé potem zopet svoj lepi glas. Znani sta dve metodi. Pri prvi se vzame kot lot zmes 9 delov cina in 1 dela bakra. Razpoka se zmije najprej z vrelim kalijevim lugom, potem pa z vodo in bližina razpoke se namaže s solno kislino. Zvon je trebo tako položiti, da je razpoka spodaj; v razpoko vlijemo raztopino klorovega cinka, ob njej natresemo koščeke lota, potem pa zakurimo pod razpoko z ogljem ali vinskim cvetom. Po drugem načinu postopajo zvonarji takole: Zvon se postavi po konci, krog razpoke se lepo osnaži in razpoka s papirjem zalepi, da ne more dim do nje. Potem se pod zvonom zakuri, da se primerno ogreje. Konečno se papir potrga proč in po razpoki vlečemo v lotno vodo pomočeno palčico, sestoječo iz 5 delov svinca, 3 delov cina in 8 delov bismuta. Palčica se topi in tako počasi napolnimo špranjo z lotom.

(Dalje prihodnjič.)

Obrtnijske raznoterosti.

Most čez kanal. Zveza med Francosko in Angleško pod morjem ali pa nad morjem je še vedno na dnevnem redu, čeravno se ji angleški politiki trdovratno upirajo. Neka francoska družba je izdelala projekt, kako bi se napravil most čez morski rokav, ki loči Angleško od kontinenta. Most bi ležal 61 metrov nad morsko gladino. Stebri bi stali 400 do 500 metrov narazen. Po noči bi bile na njih velikanske električne svetilnice, ki bi po svojem razvrščenji mornarjem tudi kazale številke stebra. Pri meglenem vremenu bi velikanska trobila naznanjala ladijam bližino stebrov. Dolžina mosta je proračunjena na 33.450 metrov; v morje je postavljenih 73 ogromnih stebrov, ki stoje deloma 51 metrov globoko v vodi. Nad morjem je zidanega stebra še 14 metrov, potem pa je konstrukcija železna. Krog stebrov je projektiran venec velikanskih skal, ki bi imel nalogo, steber varovati pred navali morskih viharjev. Mostni stroški so proračunjeni na 818 milijonov frankov. No, če bodo Francozje pri eventualni zgradbi tega mostu tako gospodarili, kot pri panamskem kanalu, potem bode teh 818 milijonov še premalo! —

Delo žepne ure. Navadna anker-žepna ura nihne vsako uro 18000krat s svojim nihalom, tedaj na leto 150 milijonkrat. Jedna točka nihala napravi pri svojem gibanji sem in tja vsak dan skoraj 10 kilometrov dolgo pot, torej v jednem letu 3650 kilometrov ali približno 60 ur hoda. Glede moči, katere potrebuje ura za svoj tek, se lahko zračuna, da bi jedna konjska sila zamogla 270 milijonov ur gnati jeden dan in jedno noč. Ker gotovo ni toliko žepnih ur na vsem svetu v porabi, se lahko reče, da bi jeden konj mogel goniti vse žepne ure naše zemlje.

Kmetijstvo.

Mestna hranilnica.

Tudi v minolem upravnem letu je bilo pri mestni hranilnici ljubljanski denarno gibanje prav živahno, kajti denarni promet je znašal čez $7\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev.

Ako odštejemo od izkaznic prejemkov	3,819.402 gld.	$80\frac{1}{2}$ kr.
izkazane izdatke	3,772.252 „	$41\frac{1}{2}$ „
preostalo je koncem leta 1892 v hranilničnih pokladnicah v gotovini	47.150 gld.	39 kr.

Ta znesek je precej visok in presega za denarno razpolaganje odmerjeni navadni maksimum 25.000 gld. okroglo 22.000 gld., to pa zaradi tega, ker so se baš zadnje dni meseca decembra 1892. l. prav intenzivno vplačevale hranilne vloge in je bilo ravnateljstvu tudi za to skrbeti, da se nahaja začetkom novega leta večja svota razpoložljivega denarja v rokah mestne hranilnice, kajti

znano je, da je o novem letu naval strank pri vzdigu vlog in obresti navadno največji. Ako si natančneje pogledamo pojedine točke v denarnem prometu, nas tudi letos najbolj zanimata računa zalog in mejnic.

Račun zalog ima v prejemkih .	6.756 gld.	— kr.
„ „ „ v izdatkih .	6 693 „	— „
račun menic ima v prejemkih .	96.047 gld.	11 kr.
„ „ „ v izdatkih .	102.353 „	15 „

Vidi se, da poslovanje z založnimi posojili v primeri z onimi lanskega leta, v katerem je bilo 6.913 gld. prejemkov in 11.043 gld. izdatkov, ni nič napredovalo, dočim so se menična posojila oziroma eskompt menic prav izdatno povišala. To nam pa račun vendar dokazuje, da se je jela uporaba kredita množiti, in nam daje nado, da se bode ta stroka poslovanja kmalu prav dobro razcvela. Tu naj omenimo, da se je i lansko leto upravni odbor mestne hranilnice ljublj. večkrat bavil z vprašanjem ustanovitve kreditnega oddelka pri hranilnici, a vselej prišel je do prepričanja, da za to še ni pravi čas. Počakati je, da se okrepi splošni rezervni zaklad.

Iz bilance je razvidno, da so vplačane vloge koncem lanskega leta znašale . . . . 2,313.055 gld. 58 kr.
proti onim koncem leta 1891. v znesku . . . . . 1,616.324 „ 11 „
več za . . 696.731 gld. 47 kr.
kar kaže, da se je občinstvo pri plodonosnem vlaganji denarja v letu 1892. v nekoliko večji meri posluževalo mestne hranilnice nego poprej.

Na hipoteke razposodila jemestna hranilnica ljubljanska v minolem upravnem letu 448.405 gld. 46 kr. in koncem leta izkazala v aktivih na računu hipotečnih posojil 1,351.617 gld. 40 kr.

Reči se mora, da je hranilnica v tej važni stroki poslovanja zares dobro se odzvala, kajti slednji znesek je za tridobni obstoj njen ogromen.

Zanimiv je dalje račun občinskih in deželnih posojil, ki se koncem leta 1892. bilancuje v aktivih s 138.468 gld. 23 kr. proti 1.350 gld. koncem leta 1891. Na računu efektov je v bilanci cena vrednostnih efektov izkazana po kurzu 31. decembra 1892. l.

Dobiček pri prodaji efektov med letom je znašal 1.454 gld. 68 kr.
dobiček na kurzni diferenci v portfelji nahajajočih se efektov istega dne pa . . . . . 4.852 „ 89 „
skupaj . . 6.307 gld. 57 kr.
Če se od te svote odbije kurzna izguba izza leta 1891. v znesku . . 2.577 „ — „
ostane . . 3.730 gld. 57 kr.
in če se od tega zneska še odbije izguba na kurzu pri izžrebanih efektih iz leta 1890. . . . . 14 „ 50 „
ostane še . . 3.716 gld. 7 kr.,
katera razlika nam predočuje dobiček, kojega je imela mestna hranilnica ljubljanska sploh dosedaj čistega pri vrednostnih papirjih. Prav tako pa je hranilnica postavila te zneske na račun izgube in dobička v glavnih bilancah za 1892. leto oziroma za leto 1890. ter na ta način odpravila, kakor že gori omenjeno, lanski prehodni račun in ustregla onim, ki se s tem računom niso mogli sprijazniti. —

(Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Beli oves. Razširilo se je bilo mej mnogimi živinorejci mnenje, da je prav beli oves boljši za krmo, nego oves temnejše barve. Ker je bilo večje popraševanje po belem ovsu, so na Angleškem in Ruskem nekaterniki začeli z žvepleno paro beliti oves. Tak oves je pa škodljiv, in nekemu podjetniku na Angleškem je nakrat poginilo 30 konj, ker jim je dajal tak oves. Zatorej pa svarimo pred prebelim ovsom vse, ki oves kupujejo za krmo konjem.

Prašičev gnoj, ki je mrzel in moker nima najmanjše vrednosti za zelenjavo. Za peščena tla je pa jako dober, če se pomeša s kozjim gnojem, najboljše je pa, če se tak gnoj podela v kompost.

Sadje in krompir. Mnogi mislijo, da kuhano sadje ni redivno, in je zatorej treba vživati krompir. V resnici ima pa kuhano sadje več redilnih snovij nego krompir. Sadje tudi tako ne tišči v želodcu, kakor krompir in bistri možgane.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Zapustivši galerijo in prišedši iz nje zopet nazaj k tlom v zelo odvzdignjeno prostorno vežo (v katero pridrži iz ceste skozi krasni portal mnogo kamnitih stopnic), hotel sem si ogledati zdaj tudi še oni oddelek hrvat. deželno-narodnega muzeja, ki se nahaja v akademični palači. (Prav za prav obstoji muzej iz treh oddelkov; I. in II. sta vendar nameščena drugej, namreč v Demetrovi ulici št. 1.) V akademični palači se nahaja III., arhäologično-historični oddelek, ki je ponameščen v dvanajsterih prostornih dvoranh pri tleh. Žal, da mi je bil čas potekel tako, da ga za ogledovanje jako interesantnega muzeja ni preostajalo mnogo več. Kar se je v naglici dalo ogledati, naj površno omenim. Razdeljen je tako-le: I. oddelek egipčanski; II. prähistorični; III. grški; IV. rimljanski in V. numismatični. V I. so videti med drugimi 4 mrtveci (Mumien) iz starodavnih časov; več posod, v katere so vkladali drob mumicifiranih trupel itd. — II. oddelek kaže obilico starin vseh štirih prähistoričnih dôb (Perioden). Vidoželjne oči ne le lajikov, ampak tudi strokovnjakov najdejo v tem oddelku obilico predmetov, ki jih lahko zelo zanimajo; še bolj pa bi to povdarjali lahko o III. oddelku. Kakih 800 predmetov (izkopanega posodja iz gline, orodja, svetilk, figur iz Terracotta itd.) vzbuja zanimanje, da! celo zavid mnogih ptujih strokovnjakov; kajti enakih zbirk ima baje komaj še kaki drugi muzej sveta. IV. oddelek, najštevilnejši med vsemi zbirkami,

ponameščen je v dvoranah VII. in VIII. in v dvorišči akademične palače. Kar znamenitost tega oddelka še posebno povzdiguje, je to, da so njegovi predmeti izkopani vsi na Hrvatskem kot v nekdanji rimljanski pokrajini Panoniji. Samih kamenov z napisi je kakih 200 komadov i. t. d. —

V V. oddelku hrani se in je videti kakih sto tisoč komadov starih največ rimskih denarjev, — zraven pa še jako znamenita zbirka iz kongiške dežele v Afriki, s katero je muzej v poslednjem času obogatil neki ondi bivajoči hrvatski rojak. Seveda je natančni popis pri tolikih neštevilnih predmetih in stvareh nemogoč, in bi moral imeti človek za ogledovanje ne ure, ampak cele tedne časa. Kar me je (menda v zadnji dvorani) še posebno zanimalo, bilo je nekoliko v neki omari s steklenimi vrati shranjene vojaške obleke, orožja in odlik (redov) slavnega vojskovodje, junaškega bana grofa Josipa Jelačič-a, in nekaj po sobi razobešenih madžarsko-puntarskih zastav, ki so jih l. 1848. in 1849. odvzeli hrabri hrvatski vojaki puntarskim madžarskim četam. Čul sem, da so Madžari, ki so bili prišli obiskat razstavo v Zagreb, obiskali tudi muzej. Rad bi bil videl njihove kisle obraze, — če ne tudi tihi srd, — ki jim je provzročevalo ogledovanje teh predmetov. Kaj pa da! spomin na Jelačič-a je oholim Madžarom še vedno hud trn v peti, ker on je bil s svojimi hrabrimi graničarji l. 1848. prvi stopil njihovemu puntarskemu veleizdajstvu nasproti. Vsak zvesti Avstrijan pa mora le iz dna duše in srca želeti, naj bi Bog obudil Avstriji še prav mnogo pogumnih, slavnemu Jelačiču enakih vojaških poveljnikov; — morebiti jih bo ona poprej potrebovala, kakor si kedo misliti zamore! —

V galeriji sva se bila sešla po naključji z gosp. Z., vinskim trgovcem iz K. pri Kamniku, s katerim sva bila l. 1881. skupaj v Rimu. Domenila sva se, da pojdeva opoldan obedovat v gostilno k „Mirnej kolibi“, kjer sva bila postrežena prav dobro in tudi ceno. Med obedom je nanesel pogovor tudi na „filoksero“ (trtno uš) in g. Z., ki je bil prišel tudi po vinski trgovini v Zagreb, mi je še le natančno dopovedal, kolike neizmerne škode je ta pravcata vinogradska pošast prouzročila že ubogim Hrvatom, in mnoge spravila malo da ne na beraško palico. Pač ubogi, pomilovanja vredni narod!

Ker mi je gosp. Z. pravil med obedom mej drugim tudi o lepoti zagrebškega centralnega pokopališča, in ker mi je bil popoldan nekako na razpolaganje, sklenil sem, napotiti se do njega vkljub temu, da je oddaljen skoraj uro hoda od mesta. Vreme je bilo rajsko, cesta lepa, tedaj za peš-hojo kakor nalašč. Pot moj peljal me je čez Jelačičev trg, mimo stolne cerkve in čez kapitol, kjer so poslopja kanonikov, semenišče (zvana Črna šola), frančiškanski samostan in cerkev. Poslednjo bi si bil mimogrede rad ogledal, a bila je zaprta. Posvečena je sv. Frančišku Asiskemu. Samostansko ustno izročilo baje pripoveduje, da je imenovani svetnik, potovaje iz Sirije v Italijo, en čas živil in deloval tudi v Zagrebu, postavil tam malo kapelico, na katere mestu sta se pozneje sezidala cerkev in samostan (l. 1280). Kmalu naprej od samostana stoji k levi ob cesti krasno zgrajena nova ljudska šola za to okolico; še nekoliko naprej pa pelje stranski pot k levi do znane Sternove kožarne, za katero gre tudi iz naše dežele vsako leto od sile veliko čresla. (L. 1871. povabil nas je bil v Zagrebu zbrane jugoslovanske učitelje lastnik kožarne [tovarna za usnje], naj si jo ogledamo. Vse po njej se nam je bilo prijazno razkazalo, in nazadnje smo bili po ukazu lastnika še po šegi jugoslovanskega gostoljubja z raznimi pijačami, pecivom in sadjem prav dobro pogosteni. Kaj tacega, se ve, se ne pozabi lahko.) Mesto razteza se pod imenom „Nova vas“ (nekdaj zvana „Lepa vas“) še zelo daleč; ob cesti stoje mej drugim še večja vojaška zgradba, dalje farna cerkev sv. Janeza Krstnika, še naprej mestna ubožnica; potem pa začnejo hiše počasi ponehavati. Odslej se prične cesta polagoma pospenjati navkreber, in kmalu se mi je jelo kazati na zračni višini ozidje centralnega pokopališča. Le grede dospel sem tudi tja.

(Dalje prihodnjič.)

Novice.

Dopisi.

Iz Zeleznikov, 15. aprila. (Raznoterosti.) Po besedah pratike nastopili smo sicer že 20. marcija „milo pomlad“, o kateri smo se v resnici tudi nadejali, da bo letos „zgodnja“; a, — motili smo se. Zlasti o jutrih in večerih jo dosedaj še le po imenu poznamo, pri tem, ko zimska obleka še vedno prav dobro služi Mrzli in neprijetni vetrovi zabranjujejo tudi razvitek vegetacije; — tolažimo se le z narodsko prislovico, ki pravi, da „aprila trava ne raste, ko bi jo s kleščami iz tal pulil, majnika pa sili iz zemlje, ko bi jo tudi s kladivom nazaj zabijal“. Upajmo torej na obljubo prislovično! — Nasledke hude in ostre zime pa čutimo pri nas zlasti v tem, da se nam je vgnjezdila v trg huda plučnica, ki je posebno sovražna bolj ostarelim ljudem, in jih je tudi mnogo že spravila v grob. Prizanaša pa bolezen tudi mladim ne. Zdravniške pomoči torej zelo potrebujemo; kedaj pa nam pride, Bog zna!

Včeraj kmalu popoldan je pogorelo v sosednem Martini vrhu posestvo Venceljevo. Ker je pihala silna sapa, in so bila poslopja vsa krita s slamo, ljudje pa pri delu na polji, so bile hiša, hlev, šupa in oba kozolca hipoma v plamenu, tako da še živine niso mogli oteti. Zgorelo je petero goved, 12 ovac, poslom vsa obleka, dekli poleg tega še nad 50 gld. denarja, klaja, žito i. t. d. — Pa tudi gospodarjev oče, bolehni 80letni starček, ki je vkljub svoje bolehnosti hotel živino iz hlevov izgnati, se je tako opekel, da so ga morali takoj s sv. zakramenti previdetí, in je danes vsled opeklin že tudi umrl.

Danes dopoldan proti 11. uri pa je nek hišni posestnik iz Spod. Železnikov delal butarice vrhu „Snegovnika“. Ker je bilo mrzlo jutro, zakuril si je, pa preblizu lesovja. Huda burja zanesla je ogenj v občinski gozd „za Vrhom“, kjer je provzročil dosti veliko škodo. Tako nesreča res nikdar ne praznuje!

J. L.

Deželni zbor.

Včeraj sešel se je deželni zbor k nadaljevanju zasedanja, oziroma k šesti seji. — Deželni glavar Detela otvori sejo pozdravi gosp. poslance in predstavi zbornici voditelja c. kr. dež. vlade gosp. dvornega svetnika barona Heina in pozdrav-

ljajoč ga prosi, da blagohotno podpira delovanje deželnega zbora ter pospešuje korist in blagor kranjske dežele. Dvorni svetnik baron Hein nemški in slovenski odgovarjajoč pozdravlja v imenu vlade dež. poslance in obljubuje, da bode z največjim zanimanjem sledil razpravam dež. zbora in z vso močjo pospeševal deželne koristi. Tudi zagotavlja, da bode vsikdar strogo pravično in objektivno postopal. Dež glavar Detela se na to gosp. dvornemu svetniku za prijazne besede in dobrohotno obljubo uljudno zahvali. — Z laskavimi besedami spominja se dež. glavar tudi bivšega dež. predsednika barona Winklerja. Na kratko omenja njegovih zaslug, ki si jih je stekel za deželo in sploh za Slovence in povdarja njega dobrohotnost, ljubeznjivost in vljudnost proti vsakemu. Konečno izprosi pooblaščenja, da mu sme v imenu zbornice izreči zahvalo za njegovo zlaslužno delovanje v deželi. Zbornica temu pritrdi odobrovalno.

Na to se prebere zapisnik zadnje seje in odobri. Posl. grof Auersperg in baron Schwegel sta se zaradi odsotnosti od seje opravičila, posl. Mesarju dovoli se dopust za nedoločen čas, posl. Žitniku pa za pet dnij — Potem se je v prvem branji rešilo in odsekom v pretresovanje izročilo več poročil deželnega odbora. — V poročilni odsek se volijo posl: Grasselli (načelnik), Klein, Lavrenčič, Ogorelec, Stegnar, vit. Langer (nač namestnik) in baron Wurzbach. — Prihodnja seja je v torek dne 25. t. m.

— **Osobna vest.** Deželni odbor je imenoval gosp. dr. Ivana Vovosa okrožnim zdravnikom v Radovljici.

— **Premeščen je** žandarmerijski komandant g. podpolkovnik Karol Rummer iz Ljubljane v Linc. Na njegovo mesto pride g. major Edvard Müller in Gradca.

— **Volitve v občinski svet ljubljanski.** Pri nadomestnih volitvah občinskega sveta ljubljanskega, ki so se vršile ta teden bili so izvoljeni v III volilskem razredu: Dolenec Oroslav, Hafner Ivan, Tomšič Ivan, Valentinčič Ignacij in Zabukovec Jakob; v II. volilskem razredu: Hrasky Iv. Vladimir, Orožen Fran, dr. Tavčar Ivan in vitez pl. Zitterer Matija; v I. volilskem razredu: dr. vit. Bleiweis-Trsteniški Karl in Petričič Vaso.

— **Duhovniške premembe v Ljubljanski škofiji.** Premeščeni so čč. gg.: Feliks Zavodnik, kapiteljski vikar v Novem Mestu, gre za kapelana in kateheta k čč. gg. Uršulinkam v Škofjo Loko; na njegovo mesto pride Josip Benkovič, do sedaj kapelan v Dobrničah. Josip Pristov, beneficijat in kapelan v Gorjah, je imenovan za eksposita v Ribnem pri Bledu; Anton Žnidaršič, farni upravitelj v Fari pri Kostelu, pa za farnega upravitelja v Osilnici.

— **Občinska volitev.** V Idriji izvoljen je za župana prejšnji župan g. Fr. Didič, za svetovalce pa gg.: Fr. Šinkovc, Karol Čeferin, Fr. Nagode in Peter Vidmar.

— **Slovesno vmeščen** bil je minoli teden preč g. kanonik Ivan Sušnik, dosedaj župnik v Selcih nad Škofjo Loko.

— **Razveljavljenje srebrnega denarja.** Z dnem 31. meseca julija se potegnejo iz prometa srebrnjaki po dva goldinarja in po četrt goldinarja. Od tedaj jih javne blagajnice ne bodo več sprejemale in bodo imeli le vrednost srebra, ki je v njih. Vsak, ki jih do tedaj ne zamenja, bode imel vsaj jedno tretjino izgube, zato opozarjamo občinstvo na ta obrok.

— **Novi denar.** Dne 1. aprila prišli so v promet novci po dva in en vinar, dne 1. maja pa pridejo oni po deset in dvajset vinarjev iz nikla in srebrnjaki po kroni.

— **Za pobito zverjad,** kune in stekle prse izplačala je kranjska dežela v minolem letu 1892. nastopna darila: za 4 medvede po 30 gld. 120 gld., za 24 kun po 2 gld. 40 kr. 59 gld. 52 kr., za 21 steklih psov po 5 gld. 105 gld. in za vidre 24 gld. 80 kr. skupaj torej 309 gld. 32. kr.

— **Novo bralno društvo** snujejo v Domžalah.

— **Za vodovod,** katerega je napravila občina senožeška, dovolilo je poljedelsko ministerstvo tej občini 500 gld. nagrade. Ta vodovod bode v korist tudi sosednim občinam.

— **«Dramatična društvo» v Ljubljani** ima svoj občni zbor v soboto dne 29. aprila t. l. ob 7. uri zvečer v novih prostorih narodne čitalnice ljubljanske na Turjaškem trgu.

— **Novo poštno poslopje v Ljubljani.** Trgovinsko ministerstvo je potrdilo pogodbo glede nakupa Lukmanovega posestva v Slonovih ulicah za zgradbo novega poštnega in telegrafskega poslopja

— **Nova gasilna društva** se snujejo v Kropi, na Jesenicah na Gorenjskem in v Št. Petru na Notranjskem.

— **Nove ljudske šole** ustanovile so se in sicer enorazrednice s slovenskim učnim jezikom v Hrvatskem Brodu in v Telečjem v krškem okraji, v Starem Vinkelji in v Črnem potoku v kočevskem okraji, v Lešah pri Mošnjah v kranjskem okraji in v Koprivniku v radovljiškem okraji; jednorazrednica z nemškim in slovenskim oddelkom v Travi v kočevskem okraji in konečno slovenska dvorazrednica v Trbiji nad Škofjo Loko.

— **Nova tovarna.** Tirolski podjetniki bratje Unterweger nameravajo v Dolenji vasi pri Cerknici ustanoviti tovarno za izdelovanje olja.

— **Nova kmetijska podružnica** se je osnovala v Škocijanu pri Mokronogu.

— **Razveljavljene volitve.** Tržaško namestništvo je razveljavilo obč. volitve v Solkanu, Ločniku in volitev III. volilskega razreda v Gorici.

— **Račja kuga.** Strokovnjak v ribiških zadevah c. kr. profesor tukajšnje realke gosp. Ivan Franke dobil bode to spomlad za nekaj časa dopust in šel na Dolenjsko, da po Krki in Kolpi preiskuje in skuša poizvedeti za uzroke, vsled katerih je nastala kužna bolezen mej raki v teh vodah in njih pritokih.

— **Konjska smrkavost.** V Starem dvoru pri Škofji Loki pojavila se je konjska smrkavost. Enemu posestniku zbolela sta dva konja, od katerih je eden sam poginil, drugega pa so morali na zahtevo komisije pobiti.

— **Umrl je** gosp. Ivan Fischer, c. kr. notar v Gornjem Gradu na Štajarskem. Pokojnik bil je vsikdar vrl rodoljub. L. m z.

— **Nesreča.** Pri grajenji predora pri Biški vasi na dolenjski železnici utrgala se je v višini dveh metrov, plast prsti in se usula s tako močjo na delavca Štefana Luzarja, da je bil takoj mrtev.

— **Nesreči.** Minolo nedeljo priredili so v Tržiču streljanje na tarčo. Pri tej priliki je nesreča hotela, da je eden strelcev namesto v tarčo zadel naznanjevalca, stoječega pri tarči v srce. Mož je bil takoj mrtev. — V Bizaviku pod Ljubljano se je gostač Fr. Lampič v pijanosti tako opekel pri železni peči, da je umrl.

— **Potres.** Predzadnjo soboto čuti je bilo po Hrvatski, Slavoniji, Srbskem in južnem Ogerskem precej močan potres. V Belem gradu in v okolici poškodovanih je več hiš.

— **Požari.** Minoli petek pogorela so Gregorju Rantu v Martinjem vrhu pri Železnikih vsa poslopja, hiša, hlev in dva kozolca z opravo, živežem in krmo vred. Zgorelo je tudi 5 govedij in 12 ovac. 80letni starček Janez Rant, posestnikov oče se je tako opekel, da je drugi dan umrl. Škode je 4500 gld. Zavarovan bil je pa pogorelec za 600 gld. — V Stobu pri Domžalah pogorelo je minolo soboto zvečer 13 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Škoda ceni se na 20 000 gld. Vsi pogorelci bili so zavarovani za 18.050 gld. — V Dilcah v postojinskem okraji je v noči od 14. do 15. t. m. velik požar vpepelil dvoje velikih poslopij. Pri tem požaru sta se dve mladoletni deklici tako opekli, da je ena izmed njiju že drugi dan umrla, z drugo pa tudi ni upanja, da bi okrevala. — V Bukovci pri Ptuji na Štajarskem je minolo nedeljo velik požar vpepelil 30 hišnih številk z okoli 50 poslopji. Zgoreli so tudi

nekateri otroci in mnogo živine. Škode je za 80.000 gld. — V Plešivici pri Žužemperku pogorelo je minolo nedeljo peterim gospodarjem 18 poslopij. Škoda ceni se na 6200 gld. Zavarovani so bili le trije pogorelci za 1850 gld. — Predvčerajšnjem zvečer je v Topolah pri Mengišu vpepelil velik požar 12 gospodarjem hiše in pripadla poslopja. — Razun teh požarov čuje se vsak dan o nebrojnih gozdnih požarih, ki pri veliki suši napravljajo znatne škode po gozdih.

— **Umor in samomor.** V Zagrebu je umobolni 46letni krojač Blaž Franc umoril svojo ženo s sekiro, potem pa se je obesil.

Krasni uzorci pošiljajo se privatnim naročnikom zastonj in poštnine prosto.

Bogate **uzorčne knjige,** kakor nikdar prej, pošlje se **krojačem** nekolekovano.

Jaz ne dajem **popusta** $2^1/_2$ ali $3^1/_2$ gld. pri metru in tudi **nobena darila** krojačem, kakor se pri nasprotnikom na škodo naročnikov godi, jaz imam le zadne in točne cene, tako da vsak **privatni naročnik dobro** in **ceno** kupi. Zategadelj se naj le moje uzorčne knjige zahtevajo.

Svarim tudi pred zopetnim cenejšim pismom nasprotnikov.

Blago za obleke.

Paruvien in **Dosking** za preč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. **uradniške uniforme, veterance, ognegasce, telovadce, livreje,** sukno za **bilarde** in **mize, prevleka** za **vozove, loden,** tudi nepremočljiv za **lovske sukne, perilo, potna ogrinala** od 4—14 gld. itd.

Kdor toraj ceno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno in ne **cene cunje,** ki niso **plačila** za **krojača uredne,** kupiti hoče, naj to stori pri

Jan. Stikarofsky-u v Brnu (Manšester avstrijski)

Največa zaloga sukna v vrednosti $^1/_2$ milijona gld.

Da se vidi **velikost** in **zmožnost** naše hiše naj bo povedano, da je v moji roki **največi izvoz blaga v Evropi,** izdelovanje **grebenaste preje** (Kammgarn), **krojaških priprav** in velika **knjigoveznica,** druženo. Vabim toraj p. n. občinstvo, komur je dana priložnost mene v svojih velikanskih prodajalničnih prostorih obiskati v katerih 150 ljudi dela, da se prepriča v istinosti goraj navedenega.

Pošlje se le po poštnem pouzetji.

Dopisuje se v nemškim, češkim, ogrskim, polskim, laškim, francoskim in angleškim jeziku. (19—10)

ČISTA KRI

je zdravje!

Tajne bolezni, lišaji, spuščaji, splošna utrujenost, slabost zginejo pri zdravi krvi. Mi garantujemo temeljita lečba po navodilu naše metode. — Prašanjem je priložiti poštno znamko. (16—13)

„Office Sanitas“, Paris

30, Faubourg Montmartre.

BOŽJAST

se ozdravi popolnoma brez povrnitve bolezni. Tisuč ozdravljanj dokazujejo ta čudež vednosti. — Natančne poročila, s priloženo poštno znamko, se pošlje na:

„Office Sanitas“, Paris

30, Faubourg Montmartre. (17—13)

Neogibno potrebno je za vsako družino

Kathreiner-jeva

Kneipp-ova sladna kava

z okusom prave kave.

Ta kava daje to prednost, da se lahko popusti tako škodljiva prava zrnata ali pa z raznimi cikorijami zmešana kava in se iz te kave naredi **okusna** ter **zdrava** in **redilna** pijača. — **Nedosegljiva je kot dodatek k pravi kavi.** (14—18)

Visoko priporočana za ženske, otroke in bolnike.

Ponaredeb se naj varuje.

Dobo se povsod. $^1/_2$ kile 25 kr.

Marijaceljske kapljice za želodec.

izgotovljene v lekarni k **„angelu varhu“**

C. BRADY-a v Kromerižu (Moravsko)

so staro, zanesljivo in znano zdravilo ter so budilno in krepilno sredstvo za želodec in prebavilna dela. (13—23)

Samo prave so z zraven stoječo varstveno znamko in podpisom.

Cena: 1 steklenice 40 kr.
dvojne steklenice 70 kr.

Vsebina je naznanjena.

Marijaceljske kapljice za želodec prodajajo se prave: **v Ljubljani:** lek. Piccoli in lek. Svoboda; **v Postojni:** lek. Fr. Beccarich; **v Škofji Loki:** lek. Karl Fabiani; **v Radovljici:** lek. Alex. Roblek; **v Novemmestu:** lek. Dom Rizzoli in lek. Bergmann; **v Kamniku:** lek. J. Močnik; **v Črnomlju:** lek. J. Blažek.

Odgovorni urednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.